

Kpoverello

2011. 07. 24. III. évfolyam 4. szám

Szent Klára
Hűség, állhatatosság

Kpoverello 2011. 07. 24.

2

Kedves Zarándokok!

Köszöntünk benneteket az idej zarándoklatos számunkkal. Szent Klára és a hűség, ezen gondolkodunk egy hónapja... Először azt hittük, főleg én, hogy Szent Klára annyira megközelíthetetlen, annyira más, hogy nem tudunk majd semmi értelmeset írni róla. De aztán szép lassan jöttek a gondolatok, a cikkek.

Számomra a szesszió közepe volt, mikor leesett a tantusz: miután elváltak egy vizsgán, belegondoltam, hogy a mindennapjainkban is sokatmondó, ahogyan Klára élt: meggondolta jól, hogy mit is szeretne itt a földön tenni, tanácsot kért, imádkozott, aztán döntött és kitartott. Nem hátrált meg, mikor jöttek a nehézségek, a szülei zaklatása, az érzelmei. Nem kezdett el azon rágódni, vajon jól döntött-e, hanem állhatatos maradt. Hűnek maradni, kitartani a mindennapjainkban, nem túl látványos és divatos, mégis fontos valahol mindannyiunknak, többek között erről szólnak a következő írások...

Szeretettel,

a szerk.

Coffice Diary

July – Scarlet Summer

Lovely are the summer nights and boiling days of hot almost rotten smell of fun. Water is the place to be, and wide shadows with smell of mint and sage. Watermelons and icy caramel are the toppings of the lovely most melodious days of summer. Yet these are merely the most varied adjectives which designate the summer, a period of light and easy showers, of warm dazzles and of most frighteningly powerful thunderstorms. The threat of tempest lingers in every warm cloud of the afternoon.

Gál Dalma

Gondolatok a hűségről

Mikor a hűség szót halljuk, talán az első példa, ami eszünkbe jut, a szerelemben megtartott hűség. És ennek megszegéséről pedig az ugrik be leghamarabb, hogy a pár valamelyik tagja lefekszik valaki mással. Pedig megcsalni valakit nemcsak így lehet. Egész sor olyan dolog van, amelyben hűségesnek kell lennünk emberekhez, Istenhez és magunkhoz is. Nem azért kell, mert ez parancs, hanem mert csak így működik a dolog.

Ebben a pár sorban arról szeretnék írni, hogy én mit értek és mit próbálok élni hűség címszó alatt. Talán egyik legfontosabb lépés, hogy kitűzzem magam elé a nagy célt: az örök élet. Ennek eléréséhez vezető út pedig keresztény emberként élni. Ez így jól hangzik, mégis könnyű a hétköznapi teendők között szem elől téveszteni a nagy célt. Mert akkor már nem feltétlenül egyértelmű, hogy mi fér bele ebbe az útba és mi nem. Könnyű megfedkezni a rohanásban arról, hogy a Jóistenre is nézzek közben, hogy Őt is

megkérdezzem, hogy jó úton járok-e. Talán egyik legfontosabb megtartó erő a reggeli és esti ima. Ilyenkor van pár percem tudatosítani, hogy mit is akarok azon a napon, és kérhetem Isten kegyelmét hozzá, este pedig meg tudom nézni, hogy mi volt jó, és mit kell máskor jobban csinálnom. Kiemelném azt is, hogy nem a szabályok aggályos betartása a lényeg. Fontosabb a Jóistenre figyelni, és kétes helyzetben logikusan és a szeretet parancsát szem előtt tartva gondolkodni és cselekedni.

Mondok egy példát. Egy hindu férfit nemrég odaköltözött angol szomszédai meghívtak ebédre. A hinduk nem esznek húst, a tehenet pedig szent állatnak tartják. Ebédre marhahús volt, a férfi pedig minden szabály ellenére megette azt. Tudta, hogy a család szegény, és nincs más ételük, nem elfogadni az ételt pedig illetlenség lett volna, és nagyon megsértette volna őket. Mikor hazatérve elmondta a feleségének a történetet, az felháborodott, mert szemtelenségnek tartotta ebédre hívni egy hindut és marhahússal kínálni, legalább adtak volna kecskét. A férj azonban így válaszolt: – De nem volt semmi más ételük. Rosszul érezték volna magukat, ha visszautasítom. S ha már úgyis húst kell enni, mi különbség van kecske és tehén között? Még jobb, ha tehenet esznek, mert több húshoz jutnak egyetlen élet kioltásával. Ebből a szempontból az elefánt lenne a legjobb.

Talán ezt is jelenti a hűség: megpróbálni a szeretet parancsához hűségesen cselekedni az adott helyzetekben, hisz a kereszténység nem halott szabályokat jelent, hanem a szeretetet, amit megélünk minden nap. Akkor is, ha nehéz, és sokszor nem sikerül. S talán ilyen értelemben válhat számunkra ajándékká az idő, mert a mai nap mindig a kezünkben van, és mindig újabb lehetőséget nyújt a szeretetre.

G. K.

Túrmezei Erzsébet: Ma!

Holnap talán az ajkam néma.
Hogy ne maradjak
szerető szóval
senki adósa;
úgy szóljak még ma.
Holnap talán merev a lábam.
Segíts, Megváltóm,
hűséges szívvel
szüntelen veled
járni a mában.
Holnap talán karom se mozdul.
Ma szent örömmel
úgy tegye dolgát,

mint a Te szolgád
itt s a síron túl.
Holnap tán a szívem is hallgat.
De ma hirdesse
minden verése:
Áldom, Megváltóm,
mentő hatalmad.
A tegnapot befödte véred.
Tied a holnap.
Nekem csak mám van.
Segíts hűséggel
ebben a mában
szolgálni néked!

Tartsd mindig szem előtt eredeti elhatározásodat... amit vállaltál, amellel tartás ki

A hűség fogalma, amelyet egyesek az *Ugyanaz erényének* neveznek, mindig valakihez vagy valamihez kapcsolódik: hűségesnek lenni csak úgy, önmagában nem lehet (talán még akkor sem, ha az ember önmagához akar hűséges lenni). Ennek a hűségnek az alapja Istennek a teremtményeihez való hűsége, azok mellett való kitartása, ahogy ezt a kinyilatkoztatás – minden szintje – számtalan módon, szebbnél szebb képekkel kifejezésre juttatja. Isten hűsége pedig azt jelenti, vagy inkább megalapozza azt, hogy az emberi életnek – s mindennek, ami ahhoz tartozik – értelme és célja van... Ezért Isten hűsége elsősorban alap, ugyanakkor minden emberi hűségnek a mintája, táplálója is.

A fentieknek megfelelően a hűtlenség is mindig a valakihez/valamihez való hűségnek a megszegéseként közelíthető, érthető meg... sőt élhető meg.

Az én hűtlenségem mindig a kapcsolatban, pontosabban annak elfeledésében, megtagadásában, megszakításában stb. vagy éppen a nem helyes módon való megélésben nyilvánul meg. Ez történik az Istennel való kapcsolatomban, embertársammal való kapcsolatomban... de önmagammal való kapcsolatomban is, amikor hűtlenné válok mindabban, ami az adott kapcsolat lényegét jelentené. Hogy ez a mindennapokban csak az adott szó meg nem tartását jelenti-e, vagy éppen teljes háttal fordulást... netalán a korábbi teljes bizalommal való rossz szándékú visszaélést, az már alig számít a hű(tlen)ség szempontjából: a hű(tlen)ség az hű(tlen)ség marad.

Mégis, ha a hűség alapja, mintája, táplálója Isten hűsége, akkor talán ennek a hűségnek a fel nem ismerése, elutasítása lehet igazából az én hűtlenségem alapja: nem véletlen, hogy akár a hivatás, akár a családi élet területén bekövetkező hűtlenség gyökerénél mindig ott van az Istennel való kapcsolat háttérbe szorulása, meggyengülése, megszakadása... azaz az Isten hűségéről való megfeledkezés.

Ezért a hűségben való kitartáshoz feltétlenül szükséges Isten hűségének a megtapasztalása, annak tudatosítása, s (legalább) ugyanennyire fontos az adott kapcsolat alapjának, gyökerének, forrásának a szem előtt tartása, újra meg újra való felelevenítése. A hűséghez mindig hozzátartozik az emlékezés, az „eredeti elhatározás” megújítása, elevenen tartása, mert enélkül könnyen kiüresedik a hűség tartalma, s az *Ugyanaz erénye* helyett könnyen válhat valami olyan merev kerethez való ragaszkodássá, amely már rég nem képe az Isten irántam, irántunk való élő hűségének, amely számomra – kapcsolataimnak, mindennapjaimnak vagy csak egyszerűen életemnek – értelmet és célt adó forrása.

Szabolcs testvér

Hűség – szabályokkal vagy azok nélkül?

Hűség: egy fogalom, amely két személyt feltételez. Hitvilágunk szerint ezek alapján ember és ember, valamint ember és Isten között jöhet létre hűségre épülő kapcsolat.

Meglepődve vettem tudomásul, hogy vannak országok, amelyekben törvények szabályozzák a háztartási munka és a gyereknevelés kötelességének felosztását a férj és a feleség között. Ezek a törvények a két nem közötti egyenjogúságot, a kihasználás eseteinek elkerülését tűzik ki célul. Ezenkívül kutatások szólnak amellett, hogy azok a házastársi kapcsolatok, amelyekben a felek egyformán próbálnak részt vállalni a családi feladatokban, sokkal jobban működnek, mint az ezt hiányoló házasságok. Ami engem elgondolkodtatott, hogy egy ilyen intim kapcsolatot lehet-e külső szabályokkal mélyebbé, bizalmasabbá tenni? Valóban segít az, ha kívülről mondják meg az embernek, hogy a társának ebben vagy abban segítenie kell, időt kell szánnia rá stb.? Józan eszem tiltakozik minden efféle szabályozás ellen, mert valahogy természetesnek veszi, hogy egy ilyen szoros szövetséget alkotó két ember figyel egymásra, és kölcsönösen támogatják egymást.

Ha megnézzük az ember-Isten kapcsolatot, a különböző világvallásokban még több előírással találkozunk: a buddhizmus, iszlám vagy hinduizmus útján járók éppúgy, mint a kereszténységhez tartozók bizonyos törvényeknek tesznek eleget a transzcendenssel való kapcsolatuk fenntartása érdekében. Ezek a szabályok még kifejezettebben jelentkeznek azok életében, akik bármelyik vallásban szerzetesi életformára vállalkoznak. Általában pontosan beosztott napirend, és főként kötött imaprogram jellemzi mindennapjaikat. Még az ilyen szabályokat mellőző ignáci lelkiségű rendekben is találunk olyan pontokat, amelyeket az alapító mindennapi gyakorlatként ajánl: a reggeli felajánlás, kétszer visszapillantás (délben és este) és egyéni elmélkedés. Ignác kifejezetten következetességre int ezen alkalmak betartásában. Ezeken kívül természetesen fontos a napi szentmise és egyszeri közös zsolozsmázás. Feltehetjük a kérdést: hol jut szerephez itt az egyéni hűség, a személyes felelősségvállalás? Ha a szerzetes egy életre Istent választotta, miért kell ezt a kapcsolatot ilyen törvényekkel szabályozni?

Egy lehetséges ok mind a házastársi, mind az Istennel való kapcsolat szabályozására az lehet, hogy emberként sokszor ellankadunk, lelkesedésünk lelohad, kedvetlenek vagyunk. Ekkor segítségünkre jöhetnek az előre meghatározott szabályok, amelyek nem engedik, hogy következtelenség, illetve hangulataink által befolyásolt, csapongó emberek legyünk. Amikor azonban az előírások alapján cselekszünk, fontos tudatosítani, hogy miért lényeges az nekünk, amit tenni készülünk, valahogy ilyenformán: Bár most fáradt vagyok

(csalódott vagyok, nem tudok hinni...), és semmi kedvem hozzá, mégis segítek a páromnak/megtartom a szokott imaidőt, mert fontos nekem a kapcsolatom a társammal/Istennel. Az ilyen fajta tudatosítások segítenek a csupán törvénybetartásból fakadó megkeseredett cselekedetek elkerülésében és a nehéz időszakok áthidalásában.

Bármennyire furcsán is hangzik tehát, a szabályok segíthetnek időnként a hűségben való megmaradásban, a kitartásban. Azt hiszem azonban, hogy önismeret, valamint a partnerrel/Istennel való párbeszéd szükséges annak megállapításához, hogy egy adott kapcsolatban mennyi és milyen fokú szabályozásra van szükség.

Both Vanda Erzsébet

Szerzetesség és hűség

„Rohadjon rád a habitus!”

Kedves Barátom! Ne haragudj rám, hogy agytekevénységeid és emlékeid egy kicsit megmozgatom azáltal, hogy néhány kérdést intézek hozzád már találkozásunk lelegején. Amennyiben nem okoz nehézséget, kérlek, próbálj meg rájuk válaszolni. Csak bátran haladj előre!

Mi a csoda a szerzetes? ... Valamilyen csodabogár? ... Találkoztam-e már olyan szerzetessel, akinek élete tanúságot tesz Istennel való hűségéről? ... Vagy az sem tudom, hogy mi az a hűség? ...

Ugye, hogy sikerült? Biztam Banned! Megpróbáltam én is magamban ezekre válaszolni. Mivelhogy csak pihés barátfióka vagyok, nem úgy beszélek erről a csodálatos hivatásról, hogy „szerzetesség”, és arról a magasztos erényről, hogy „hűség”, mint aki kimerítően bírja ezek tartalmát, magasságait és mélységeit. Csak „gögicsélni” tudok róluk. A szerzetesi életformára meghívást kap az ember. Elhivatottságot érez az iránt, hogy mindenekelőtt csak Istennek éljen, szolgáljon, Őt dicsérje fölségéért, mindenhatóságáért, és irántunk való nagy szeretetéért viszonsszeresse. A szerzetesek ezt közösségben élik meg. Nincs szebb annál, amikor többen igyekeznek arra, hogy egy szív és egy lélekkel tudják ezt megtenni. A szeretet útján előrehaladni, megmaradni, ez kell legyen legégetőbb ügyünk! Egymás segítségére kell sietnünk. A te jóban való hűséged megerősít engem ... Az én jóban való hűségem megerősít téged ... Valamennyire hasonlít ez az életforma a tetőn elhelyezett cserepekhez. Épp a napokban tapasztaltam meg, miközben a cserepeket raktuk fel a régi óvoda tetejére Sebesen a testvérekkel, hogy mennyire fontos az, hogy egyik cserép a másikra jól rögzüljön. Az elsőnek mindig pontosan kell állnia ahhoz, hogy a második jól rögzüljön hozzá, és így tovább, amíg az egész tető szépen be nincs cserepezve. Úgy képzelem el, hogy Isten szerepét töltik be

a tartó lécek. Ezekre kell felhelyezni a cserepeket. Úgy is mondhatnánk, hogy a cserepek hűségesek a tartólécekhez, mert csak így lehetnek hűségesek egymáshoz. A hűség odavezet, hogy szépen egymásra illeszkednek, és így együtt betöltik nemes feladatukat: a háznak és a benne lakóknak védelmet nyújtani.

„A hűség nem csak egy érték a sok közül, egy erény a sok közül: ez az, ami által és amiért egyáltalán vannak értékek és erények. Mivé lenne az igazság az igazak hűsége nélkül? A béke a békeszeretők hűsége nélkül?”¹ Mivé lenne a szerzetesség a szerzetesek hűsége nélkül? Kérlek téged, kedves Barátom, hogy imádkozzál érettünk, szerzetesekért, hogy halálunk órájáig hűségesek legyünk hivatásunkhoz. Amint a jókivánság tartja: „Rohadjon rád a habitus!”² Mert a rosszhoz való hűség rossz hűség! Az ostobasághoz való hűség újabb ostobaság!³ Az az erény, amire vágyunk, nem bármilyen hűség tehát, hanem csakis az, amely a Jóhoz és a Szeretethez kötődik.

Testvéri szeretettel,

Hugó testvéred :-)

Vázlatpontok Szent Klára életéből

„Előkelő volt származásban, de még előkelőbb a kegyelemben; szűz volt testében, de százszor szűzebb lelkében; fiatal volt életkorban, de érett bölcs a gondolkodásban; szilárd volt elhatározásaiban, és lángolva vágyakozott Isten szeretete után; gazdag volt bölcsességben, és kitűnt az alázatosságban. Neve fényességet jelent, de fényesebb volt élete, és még életénél is fényesebb volt erénye.” (1Cel 8)

Celanói Tamás Assisi Szent Ferencről írt életrajzában ekként jellemzi Ferenc első női követőjét, a ferences másodrend alapítóját, Assisi Szent Klárát. A továbbiakban élete néhány főbb mozzanatát szeretném összefoglalni.

Szent Klára Ferenchez hasonlóan Assisiben született, 1193-ban vagy 1194-ben. Előkelő nemesi családból származott, így megtanulta mindazt, amit egy előkelő leánynak tudnia kell (latinul beszélni, háztartási munkákat végezni, hímezni stb.). Családjával együtt eljárt templomba is, alamizsnálkodott, élte az átlagkeresztény életet. Értelmes, jóságos leányként nőtt fel, egy idő után mégis azt érezte, hogy mindez nem elég.

1210-ben hallotta meg Szent Ferencet prédikálni, s szavai, melyekkel a megfeszített Krisztus radikális követéséről beszélt, megindították. Érezte, hogy

¹ André Comte-Sponville: *Kis könyv a nagy erényekről*. Osiris, Budapest, 2001, 30.

² Jelentése: Temessenek el szerzetesi ruhában! Azaz: maradj meg hivatásodban mindhalálig!

³ Vö. uo. 31.

mindez hozzá szól. Unokatestvére, az ekkor már Ferenc követői közt levő Rufino testvér közvetítésével többször is találkozott titokban Szent Ferencel, s az ő hatására határozta el, hogy elhagyja a világot. Ferenc tanácsára 1211 (mások szerint 1212) virágvasárnapján még elment ünneplő ruhában a székesegyházba a misére, majd éjszaka elszökött otthonról (egyesek szerint egy barátnőjével együtt). A Portiuncula templománál csatlakozott a ferences testvérekhez, felöltötte az egyszerű bűnbánó ruhát, levágatta haját, s letette Ferenc kezébe fogadalmát, aki a közeli San Paulo de Abbatissis bencés apácakolostorba kísérte, majd onnan a San Angelo de Panso templomhoz.

Rokonai nagyon haragudtak, különösen amikor néhány nap múlva húga, Ágnes is követte. Nagybátyja embereket küldött utánuk, akik bármi módon, szépszerével vagy akár erőszakkal is vissza akarták vinni, de ez végül mégsem sikerült. A legendák ezt különbözőképp mesélik: egyesek szerint rokonai akkor fordultak vissza, mikor az elhúzódó vita végén Klára egyik kezével megfogta az oltárterítőt (menedéket kérve a templomtól), másikkal meg lekapta fejről a kendőt, megmutatva lenyírt fejét (ebből látták szándéka visszavonhatatlanságát), mások szerint hűgát erőszakkal vissza akarták vinni, de Klára imájára teste olyan nehéz lett, hogy meg sem tudták mozdítani.

Végül Ferenc úgy határozott, hogy véglegesen az Assisi melletti San Damiano kápolna mellett telepíti le őket, amit évekkel azelőtt ő maga állított helyre. Itt alakult meg tehát a ferences apácák első kolostora, s hamarosan újabb nők is csatlakoztak hozzájuk (többek között Klára másik húga, Beatrice, sőt később megözvegyült édesanyjuk is). A nép Damianói Szegény Nővéreknek nevezte el őket. Klára itt élte le további életét, tanítva az újoncokat, alázatban és szeretetben szolgálva nővértársait, de főként imádkozva, elmélkedve, böjtölve és vezekelve. Önmagához nagyon szigorú volt, társait viszont állandóan józanságra és mértékletességre intette a vezeklésben. Csak Szent Ferenc határozott kérésére fogadta el, hogy ő legyen a kolostor vezetője, s mindvégig példát mutatott társainak a szegénység szeretetére. A kolostorban nagy is volt a szegénység, hiszen csupán a mellékület rendelt két laikus testvér által koldultakat ehatték (s emellett néhányszor Klára imájára csodák is történtek, egyszer például megtelt egy olajoskorsó, egyszer meg kenyeret szaporított), Klára mégis így ujjong: „*Ó, boldog Szegénység! Örök gazdagságot rejt magában azok számára, akik szeretettel ölelik magukhoz! Ó, szent Szegénység! Isten a mennyek országát ígéri, és a boldog élet hervadhatatlan koszorúját adja annak, aki birtokolja a szegénységet, és törekszik utána. Ó, Szegénység, mennyire tetszel Istennek! Az Úr Jézus Krisztus, ki a mennyet és a földet kormányozza és vezérli, aki szólt, és mindenek lettek, páratlanul magához ölelt!*”

Ehhez a szegénységhez Klára olyannyira ragaszkodott, hogy még azt is kisdte a pápától, hogy jogszabályban biztosítsa, hogy senki ne kényszeríthessen rá vagyont az apácákra (azaz nemcsak egyénileg, hanem közösségileg is teljesen szegények lehessenek). Ez volt az 1216-os *Privilegium paupertatis* (a szegénység privilégiuma). Klára ugyanakkor a testinél sokkal fontosabbnak tartotta a lelki táplálékot, épp ezért nagyon ragaszkodott ahhoz, hogy a kolostornak legyen a lelki gondozást biztosító papja.

Kolostori életének idejéből már inkább csak apró legendák, mozzanatok maradtak fenn. Próféta lelkületét jelzi, hogy sokszor megérezte, ki alkalmas a kolostori életre, ki fog kitartani, s ki fogja nagyon hamar abbahagyni, az alázatosság kedvelésére pedig jó példa, hogy egyszer egy teológiai doktorról, aki prédikációja közben elhallgatott, hogy az egyik laikus testvér szólhasson, azt mondta, hogy nagyobb lelki épülésére szolgált, mintha halottat támasztott volna fel. Sok legenda szól Klára csodatetteiről is, főleg különféle gyógyulásokról, amelyek imájára történtek (ilyenkor általában megjelölte a kereszt jelével a betegeket, majd imádkozott értük), na meg arról, hogy néhányszor az ő imája hatására távozott egy-egy ostromló sereg Assisi vagy San Damiano alól (például 1240-ben II. Frigyes szaracén katonái láttán Klára imádkozott, bátorságra biztatta nővéreit, s megkérte a kolostor papját, hogy vigye ki az Oltáriszentséget a támadók ellen, akik ennek láttára rémülten meghátráltak). Mindezt azonban hatalmas alázattal tette. Jellemző példa, hogy egyszer egy beteg gyermeket küldtek hozzá, hogy jelölje meg őt a kereszt jelével, ő pedig, miután megjelölte, továbbküldte a már a szerzetébe lépett édesanyjához, hogy ő is jelölje meg a kereszt jelével, s mikor aztán a gyermek meggyógyult, mindketten egymásra háritották, hogy a másiknak érdeme a gyógyulás.

Igen szigorú életmódja következtében azonban ő maga is elég korán, egyesek szerint már Szent Ferenc halála előtt, 1225-ben megbetegedett, s 1244-től aztán szinte egyfolytában ágyban fekvő beteg volt. Ezt is nagy hittel és türelemmel viselte, egyszer egyik őt vigasztaló testvérnek ezt is mondta: „*Kedves testvér, amióta Isten szolgája, Ferenc közvetítésével megismertem az Úr Jézus kegyelmét, semmiféle fájdalom nem teher, semmi vezeklés nem nehéz, és semmiféle betegség nem elviselhetetlen számomra.*” Minden gondolatával Krisztuson csüngött, s nem is maradt el jutalma. Egyszer például Krisztus avval vigasztalta, hogy miközben ágyában fekvé szomorkodott, hogy nem vehetett részt nővértársaival együtt a karácsonyi zsoltosmán, csodálatos módon hallotta a Szent Ferenc templomában gyönyörűen éneklő testvéreket, sőt még az orgona bűgását is (ez pedig természetes módon lehetetlen volt).

Maga a pápa, IV. Ince kétszer is felkereste, sőt megengedte neki, hogy regulát írjon (bár a IV. lateráni zsinat értelmében nem lett volna szabad újabb szerzetesrendeket alapítani). A regula pápai engedélyezése 1253. augusztus 9-én, nem sokkal Klára halála előtt érkezett meg (ezt kezébe fogva teljesült is utolsó óhaja). A bulla egy példányát Klára kezei közé téve el is temették, ezt jóval később, 1893-ban megtalálták sírjának feltárásakor.

A pápai udvarból Klára jelentőségét leginkább a későbbi IX. Gergely pápa, Hugolino bíboros értette meg, aki rá is bízta lelkét Klárára, s ezzel kifejezte, miben látja a szerzetesi élet legmélyebb jelentését az Egyházban: másokért állni az Úr színe előtt. Ezt Klára egyik Prágai Ágnesnek írt levelében így fogalmazta meg: „*Hogy az Apostol szavaival éljek, Isten segítő társnőjének tekintelek, és támasz vagy az ő titokzatos teste törékeny tagjai számára.*” Követői, a klarisszák máig ennek szellemében igyekeznek élni, a világtól elvonuló, elcsendesedő, Istenre figyelő, teljesen neki átadott életükkel lenni közel az emberekhez, a teremtményekhez, s ekképp járni közben értük.

Klára hatását jelzi, hogy mire meghalt, rendjének 130 monostora volt már, ünnepélyes temetésén IV. Ince pápa is megjelent bíborosaival, s nem sokkal később, 1255. augusztus 15-én utódja, IV. Sándor pápa szentté is avatta. Ünnepe azonnal fel is vették a római naptárba, augusztus 12-re, 1969-től pedig augusztus 11-én, halála évfordulóján ünnepeljük. Érdekes, hogy őt tartják az aranyművesek, üvegesek, a hímzés és a televíziós szakemberek védőszentjének.

Kláráról bővebben olvashatunk a Ferences Források sorozat 3. kötetében (*Szent Klára művei és életének forrásai*. Agapé Kiadó, 1993).

Kántor Emese

Szent Ferenc és Szent Klára kapcsolata a legendák tükrében

Szent Klára életéről beszélni gyakorlatilag elképzelhetetlen Szent Ferenc említése nélkül, életrajzai, művei mind azt a hatást tükrözik, ami őt Szent Ferenc részéről érte. Kapcsolatuk a róluk szóló legendákban is gyakran szerepel, ezeket szeretném a továbbiakban kicsit összefoglalni.

Minden Szent Kláráról szóló életrajz és legenda abból indul ki, hogy Szent Klára radikális Istenhez való fordulásaiban alapvető szerepe volt Szent Ferencnek. Klára hallotta Szent Ferencet prédikálni Isten követéséről, az evangélium szerinti életről, s lelkesedése, erővel teli szavai magukkal ragadták, megtetszett neki ez az életforma. Ezután többször is találkozott titokban a szenttel, aki tovább buzdította, lelkesítette az Istennek való teljes önatadásra és a világ megvetésére, s mihelyt Klára elfogadta, hogy teljes életét tisztaságával együtt a mennyei Jegyesnek adja, meg is érezte ennek

gyönyörűségét, így a világi hiúságok már nem tudtak hatni rá, semmibe vette őket. Egészen Ferenc útmutatására bízta magát, és Isten után őt választotta életútja irányítójának, amit ő mondott neki, mindazt lángoló készséggel követte (ez persze nem jelenti azt, hogy ne gondolta volna tovább egészen egyéni módon a tőle kapott élettervet). Ferenc szándékát, a szegény Krisztus követését Klára úgy fogta fel, mint Istentől neki kijelölt utat.

Ahhoz, hogy teljesen Krisztusnak adhassa életét, természetesen el akart vonulni a világtól, s ebben is Szent Ferenc segítette. Az ő tanácsa nyomán 1211 virágvasárnapján még részt vett ünneplőbe öltözve a barkaszentelésen (sőt, a püspök személyesen nyújtott át neki egy megszentelt ágat, jelezve, hogy hozzájárul kolostorba vonulásához), s a következő éjszaka megszökött otthonról. Jelképes értékű, hogy nem a szokott ajtón ment ki, hanem kibontotta a gerendákkal és kődarabokkal elrekesztelt hátsó kaput (az úgynevezett halottak kapuját, amit egyébként csak olyankor használtak, ha halott volt a háznál), s azon keresztül távozott. A testvérek a Sancta Maria de Portiuncula templománál lobogó fákllyakkal fogadták, s ő itt ünnepélyesen lemondott a világról, ruháit lecsérélte a bűnbánók ruhájára, haját pedig állítólag maga Szent Ferenc vágta le (akárcsak rövidesen hozzá csatlakozó húgának, Agnesnek is). Celanói Tamás Szent Kláráról írt legendájában ki is emeli annak fontosságát, hogy megtért életében Klára tulajdonképpen ugyanonnan indult, mint Ferenc, a Portiuncula templomából, a Szűzanya oltalma alól.

Később szintén Ferenc küldte el Klárát néhány kolostorba, míg végül azt tanácsolta, hogy a San Damiano templomához költözzön, amit annak idején ő maga javított-javíttatott fel, miután Krisztus hozzá szólt az ottani keresztéről („Ferenc, menj, állítsd helyre hajlékomat, mely, mint látod, összedőléssel fenyeget.”). Sőt, Ferenc állítólag már a templomocska helyreállításakor neki segítő parasztokat így hívta: „Gyertek, és segítsétek felépíteni a San Damianót, mert itt egykor apácák fognak élni, akiknek szent élete örömeire szolgál majd a mennyei Atyának és a szent Egyháznak egyaránt.”

Itt, San Damianóban töltötte Klára élete további 42 esztendejét, s sosem tért el megtérésekor tett fogadalmától, melyet Ferenc kezébe tett le, hanem megmaradt mindvégig az evangéliumhoz való hűségben és a Szent Ferencnek való engedelmisségben. Erre az engedelmisségre nagyon kedves példák vannak a legendákban. Klára például csak Szent Ferenc határozott utasítására vállalta el, hogy az általa alapított közösség vezetője, apátnője legyen (alázatosságában ugyanis inkább szeretett volna alattvaló lenni, s a későbbiekben is igyekezett maga dolgozni, a többieket szolgálni, s minél kevesebbszer parancsolni), s betegsége idején is Ferencnek kellett utasítania, hogy puszta föld és szőlővenyige vagy gyékény helyett szalmazsákon aludjon,

s ne tartson háromnapos böjtöket, hanem minden nap kötelező módon vegyen magához legalább másfél uncia (kb. 50 g) kenyeret, azaz egy fél cipót. Más dolgokban viszont Ferenc is nagyon szigorú volt, például csak a testvérek ismételt közbenjárására engedte meg, hogy Klára még egyszer lemelessen a Portiuncula kápolnába (ahol Klára szeretett volna még egyszer imádkozni, mert nagyon kötődött a helyhez, ahol kezdte szerzetesi életét).

Vannak aztán misztikusabb legendák is, egyik szerint például (s ezt a szentté avatási per aktái szerint több tanú is megerősíti) Klárának egyszer volt egy látomása, amelyben úgy tűnt neki, hogy Szent Ferenchez visz egy melegvizes korsót meg egy kéztörlésre alkalmas törlőruhát, és egy magas sziklára lépett fel, de mindez olyan könnyedén ment, mintha sima talajon járna. És odaérkezve Szent Ferenchez, a szent kihúzott a saját kebléből egy emlőt, és azt mondta Klárának, hogy szopjon belőle, és amit ő szívott belőle, az olyan édes és gyönyörűsége volt, hogy szavakkal nem lehet elmagyarázni, s miután szopott, az emlő nyílása Klára ajkai között maradt, és azt kezébe fogva úgy tűnt neki, hogy olyan fényes és olyan ragyogó aranyból van, hogy teljesen tisztán láthatott benne mindent, mint egy tükörben.

Maga Ferenc mindig tisztelettel gondolt Klárára, hozzá irányította az őt követni akaró nőket, sőt állítólag betegsége idején írt is a San Damianó-i nővéreknek vigasztalásul és bátorításul egy éneket (közvetlenül a Naphimnusz megírása után). Néha kikérte bizonyos dolgokban Klára tanácsát is, s csodatevő hatalmát is nagy becsben tartotta. Ő maga is küldött hozzá betegeket, így például egyszer egy István nevű testvért – akinek elméje megháborodott – azzal a meghagyással, hogy Klára jelölje meg őt a legszentebb kereszt jelével. Klára meg is tette ezt, majd megengedte a testvérnek, hogy egyet szundítson azon a helyen, ahol ő maga imádkozni szokott, s a testvér rövid szendergés után egészségesen ébredt fel. Sőt, még olyan esetet is leír Celanói Tamás, hogy már mindkét szent halála után egyszer egy születésétől fogva béna gyereket anyja hiába ajánlott több ízben is Szent Ferenc oltalmába, míg végül Kláráról hallva annak sírjához vitte gyermekét, akinek lábai néhány napi ott-időzés után meg is gyógyultak.

A legendák megemlékeznek arról is, hogy Szent Ferenc halála előtt írt még Klárának, vigasztalta hűséges követőjét, aki szintén beteg volt, s amiatt kesergett, hogy nem tudja már többé látni lelki atyját. Ferenc levélben küldte el áldását, s meghagyta a mellette levő testvéreknek, hogy halála után holttestét ravatalozás előtt vigyék el San Damianóba, ahol Klára és nővértársai ilyen módon még egyszer láthatták, s ezzel megvigasztalódhattak. Ferenc egyébként még életében is gyakran járt San Damianóba, hogy lelki beszélgetést folytasson a nővérekkel, s Klára követőit, a ferences második rendet az első

rend oltalmába helyezte („³Mivel a szent evangélium szerinti tökéletes élet választásával isteni sugallatra a magasságbeli, fölséges király, a mennyei Atya leányaivá és szolgálóivá tettetek és eljegyeztétek magatokat a Szentlélekkel, ⁴akarom, s ezennel a magam és testvéreim nevében ígérem is, hogy éppoly szeretettel fogok rólatok gondoskodni és éppoly odaadással törődök veletek, mint övelük.” KIReg 6).

De nemcsak a legendák, hanem Klára írásai is tanúskodnak kettejük kapcsolatáról, Klára regulájába is belefoglalta a Szent Ferencnek és utódainak való engedelmességet, sőt magát a regulát is a Szent Ferencé alapján szerkesztette, s többször is hangsúlyozta, hogy rendjének életformája magától Ferentől származik. (vö. „⁷Én, kicsiny Ferenc testvér, követni akarom a mi magasságbeli Urunknak, Jézus Krisztusnak és az ő szentséges Anyjának életét és szegénységét, s ebben a szándékomban mindvégig ki akarok tartani. ⁸És kérlek benneteket, úrnőimet, s ezt tanácsolom nektek, hogy mindig ebben a szentséges életmódban és szegénységben éljete. ⁹És nagyon vigyázzatok, ne-hogy valakinek a szavára vagy tanácsára valaha is eltérjetek tőle.” KIReg 6).

Magának a rendnek a neve, a Szegény Nővérek Rendje és a ferenceseké (Kisebb Testvérek Rendje) között is párhuzam vonható, lévén hogy mindkét alapító ideálja a teljes Istenre hagyatkozás és szegénység (a szent Szegénység Úrnő), valamint a közösségi szolgálat, alázat, szeretet volt. „¹A Szegény Nővérek boldog Ferenc által alapított Rendjének életformája ez: ²tartsák meg a mi Urunk Jézus Krisztus szent evangéliumát, élvén engedelmességben, tulajdon nélkül és tisztaságban.” (KIReg 1)

Sőt Klára végrendeletében is a Szent Ferenc eszményéhez való hűséget s a rendnek Szent Ferencre alapozódását hangsúlyozza: „³³Később életmódot írt nekünk, és különösen azt kötötte lelkünkre, hogy a szent szegénységben mindig állhatatosan kitarassunk. ³⁴Nem szűnt meg bennünket, amíg csak élt, szavaival és példájával arra buzdítani, hogy szeressük és tartsuk meg a szent szegénységet; sőt sok írást hagyott ránk, nehogy halála után valaha is elforduljunk a szegénységtől, ³⁵miként az Isten Fia is, míg e világban élt, sohasem fordult el a szent szegénységtől.” „⁴⁸S amint az Úr boldogságos Ferenc atyánkat nekünk alapítóul, plántálóul és segítőül adta Krisztus szolgálatában, ⁴⁹s kinek egész életében gondja volt arra, hogy minket, az ő kicsiny palántáját szóval és tettel mindig gondosan műveljen és gyöngéden ápoljon; ⁵⁰hasonlóképpen én is boldogságos Ferenc atyánk utódjának és az egész Szerzetnek gondjaira bízom és pártfogásába ajánlom jelenvaló és eljövendő nővéreimet, ⁵¹hogy segítségükkel egyre jobban előrehaladhassunk Isten szolgálatában, s legfőképpen, hogy mind jobban megtartsuk a legszentebb szegénységet.” (KIVégr)

Kapcsolatukat szimbolikusan jelzi az is, hogy még haláluk után is jártak ugyanazon a helyen, hiszen Szent Ferenc hamvai halála után néhány évig (a Szent Ferenc-bazilikába való átszállításukig) a Szent György-templomban nyugodtak, ugyanott, ahol később a Szent Klára-templom és kolostor épült, ahova 1260-ban szállították át Szent Klára testét.

Kántor Emese

Még többet Jézussal

A több, mint átlagkeresztény

Én megtért keresztény vagyok, és törekszem megmaradni a Szentlélek-vezette úton. De mit jelent az, hogy megtért keresztény katolikus? Megtérésem előtt talán nem voltam jó katolikus? És miben több ez az úgynevezett átlagkatolikusnál? Miben van a nehézsége, és miben az öröme? Ezekre a kérdésekre próbálok válaszolni az én életem tapasztalatai alapján.

Vallásos katolikusként nevelkedtem, rendszeresen jártam templomba, gyóntam, áldoztam, ministráltam, de sokáig nem éreztem a feltámadt, élő Jézust személyesen az életemben. Én egy lelkigyakorlatos táborban találkoztam vele. Hatalmas vihar közeledett, és fenn voltunk a hegyen, körülbelül 2300 méteren. Aki túlélte vihart ilyen körülmények között, tudja mit jelent. Nos, én bevallom, hogy félttem. Nem kicsit, nagyon. De a Gondviselő Atya tenyerén hordozott, és ezt olyan csodálatos volt megtapasztalni! Amíg leértünk a hegyről, fölöttünk világosabb volt a felhő, és máshol mindenhol sötétszürke. Semmi bántódásunk nem esett. A táborhelyen maradtak mesélték, hogy nagyon imádkoztak értünk, mert jégeső volt és hatalmas zápor. Néhány napra rá az Igén keresztül találkoztam Istennel. Remetenap volt, ami azt jelenti, hogy egyedül töltök el egy napot Jézussal a természetben. Félelmeim voltak, ezért eleinte nem tudtam csendben ülni, hát énekeltem, hogy: *Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, karjaimba zártalak, örökre enyém vagy!* Majd egy kis idő múlva, miután valamelyest megnyugodtam, találomra kinyitottam a Bibliám, és pont ahhoz a zsoltárrészhez nyílt, ahol az a rész volt, amit azelőtt énekeltem. Ez mélyen megérintett, és különös módon hatott rám; annak megtapasztalása, hogy bármi történik, az Atyám, aki engem formált, velem van, nem kell félnem, megváltott vagyok! Szent Ágoston gondolataival így fejezhetném ki: *Hívtál, és a te kiáltásod áthatolt süketségemen.* Ez volt az a pont életemben, amikor találkoztam Jézussal, és tudtam dönteni mellette. Ettől kezdve valami más lett az életemben, már másként viszonyultam embertársaimhoz, önmagamhoz, Istenhez. És a fent leírt érintése a Szentléleknek hiányzott addigi életemből, ez a nyitja az új életnek, annak a bizonyos „többnek”, mint „hagyományos”

keresztény. Tehát az a megtért katolikus, aki találkozott Jézussal, döntött mellette, és átadta neki az életét, rábízta teljesen. Mindaddig, amíg ez nem történik meg, csak átlagkatolikusok lehetünk, akik eljárnak misére, talán próbálják megélni valamilyen szinten az Evangéliumot, de hiányzik belőlük a Szentlélek ereje, vezetése, öröme, buzgóságot adó lelkülete a szolgálatra, szeretetre, az örömhír továbbadására. A megtért ember látja a célt, nem kötötte le a világ dolgaihoz való ragaszkodások, hanem kitartó a szolgálatban, szeretetben. Ez nem azt jelenti, hogy nem hibázik, vétkezik, de van, kihez visszaforduljon újra és újra. *Én tehát úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél. 1Kor 9,26.*

Nemrég Pál-kurzuson vettem részt, ahol az Örömhírt tanulmányoztuk sok más egyéb közt; itt tapasztaltam meg a Szentlélek erejét, azt, hogy még rajtam keresztül is tud munkálkodni, és amit talán eddig nem fogtam fel, vagy nem is igazán hittem, hogy az ígélet szerint, ha hívom, Ő jön. *És megkapjátok a Szentlélek ajándékát. ApCsel 2,38.* Ahogy az apostolokat eltöltötte a Szentlélek, úgy tölt el ma engem is, ha behívom az életembe. Akkor megkapom a bátorság és buzgóság ajándékát. Ahogy az apostolok, én is tanúskodom Jézusról, és továbbadom, hirdetem az Örömhírt. *Nem szégyellem ugyanis az Evangéliumot, hiszen Isten üdvösséget hozó ereje minden hívőnek. Róm 1,16.* Ha eltölt a Szentlélek, és megtapasztalod Isten szeretetét, nem tudsz hallgatni róla. Mindannyiunk feladata hirdetni az Örömhírt, függetlenül attól, hogy milyen életállapotban vagyunk, ki az a személy, akinek átadjuk, és hogyan reagál rá. Az Örömhír mindenkinek szól, de nem mindenkiben szólal meg, és azok az emberek elutasítóak, sőt minket üldözők is lehetnek. Ebben van a fő nehézsége a Jézussal való életnek. Ez az a kockázat, amit sokszor nem vállalunk fel, ami miatt a kényelmesebbet, átlagosabbat választjuk. *Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak (Jn 15,20)* – mondja Jézus, – *de aki állhatatos marad mindvégig, az üdvözülni fog (Mt 24,13).*

Jézus új életre hív mindnyájunkat, melyben ott van a kereszt, de a gondviselő szeretet is. Vágyjunk a „többre”, mert ez egy megváltott, és gyümölcsöt termő élet. *Aki szomjazik, jöjjön hozzám, és igyék. Aki hisz bennem: belsejéből az Írás szava szerint, élő víz folyói fakadnak. Jn 7,37b–38.* Csodálatos ez az ígélet, de ha nem tudod még szívedbe fogadni, nem baj, kérd a Szentlélek segítségét. Bárhogyan is döntenél (átlagos vagy többlet keresztény élet), a te Atyád azt mondja: *Örök szeretettel szeretlek téged. Jer 31,3.*

Kántor Csilla

Hűség a Ferences Világi Rendben

Mi is a hűség valójában? Ha az élet, a szent keresztség, a hit, a hivatás mind Isten ingyenes ajándéka, úgy gondolom, a hűség ugyancsak ajándék, és mink van, amit nem érdemtelenül kaptunk, és amivel dicsekedhetünk?

A magam részéről későre tudatosult bennem a nagy igazság: Isten mindenható, bölcs, szelíd, alázatos, türelmes és végtelenül irgalmas szeretete, amellyel hozzám igazítva „lépteit” épített és vezetett. Végül megértettem: nem saját érdemem, hogy még vagyok, és hogy ferences vagyok.

1958 – Beöltözés. Birtokomban a régi Ferences Harmadrend Szabálykönyve. Egyedül Ft. P. Kis Mártonnal az újévi szentmise után a már kiüresedő templomban. Csak édesapám volt jelen, aki tudta, mi történik. Képzési idő: „Képzés, az nincs!” – mondta Márton atya, és kölcsön adta elolvasásra a Fioretit.

1959. dec. 8. – Fogadalom ugyanúgy, mint a beöltözés. Akkor büszke-boldog voltam. Még nem tudtam, hogy én senki, hitvány kis férgecske vagyok csupán Isten kegyelméből. Teltek a napok, múltak az évek: volt gyóntatóm, lelki vezetőm P. Márton személyében. Alig két év múlva közbejött valami: „egy kihallgatás”. A fogadalmamat bünként rótták fel... Azután már nem is mertem a barátok templomába menni. Vezetőm maga az Úr Jézus, a Boldogságos Szűzanya és a szentek voltak. Csupán néhány idősebb ferences harmadrendi családot ismertem, akiket örömmel láttam néha a templomban vagy egy-egy beteg szolgálatában. Még tudtam a városban 3-4 hozzám hasonló ferences fiatalról, de különösebb kapcsolattartás nélkül, titokban. Szent Ferenc Harmadik Rendje csak egyesek szívében élhetett. Kalauzunk a Szentlélek volt: Szentírásban és a templomi igehirdetésben. Lelki erőnk az imádság, benne naponta a tizenkét Miatyánk zsolozsmája a fájdalmas titkokkal. Lehetőleg naponta vettünk részt a szentmisén, és szentáldozáshoz is járultunk. Igyekeztünk a felebaráti szeretet cselekedeteit tenni, ha szükségét láttunk... Egyszóval éltük az egyszerű keresztények hétköznapijait a világban.

1992-ben újraéledt a ferences rendi élet. A helyi közösség tagjaiként igyekszünk megvalósítani Isten akaratát életünkben, élni az evangéliumot Szent Ferenc atyánk szellemében. Hogy életünk mennyire tanúságtevő az emberek között, csak a jó Isten tudja, aki hűséges, aki „meghívott Fiának, ami Urunk Jézus Krisztusnak közösségébe”(1Kor 1,9), és aki „megerősít és megoltalmaz a gonosztól”(2Tessz 3,3). Most már tudjuk azt is, hogy „ha mi hűtlenné válunk, Ő hű marad, mert önmagát nem tagadhatja meg”(2Tim 2,13). Bízunk benne!

Erzsébet testvér

Hit és kétely

„A hit a remélt dolgok biztosítéka, a nem látható dolgok bizonyítéka. Őseink ebből merítették bizonyosságát. A hitből ismerjük meg, hogy a világot az Isten szava alkotta, vagyis a látható a láthatatlanból lett.” Mit jelent az, hogy (keresztény, katolikus) vallásos hitünk van? Azt, hogy a világot annak alapján látjuk értelmesnek, amit a szentírási kinyilatkoztatás és a katolikus Egyház tanúságtétele állít. Elhisszük, hogy létezik Isten, és hogy Isten olyan, amilyenek a Szentírás és az Egyház őt bemutatja. A világ a benne levő, közvetlenül megtapasztalható dolgokkal együtt nem nyújt végső magyarázatot önmagára, nem ad egyértelmű választ az ember legalapvetőbb kérdéseire. Isten létezését elfogadni bizonyos szempontból annyit jelent, mint feltételezni, hogy a világnak, a létnek értelme, célja van. Keresztényként hisszük, hogy ez megismerhetővé vált az ember számára, amennyiben Isten a megtestesülés által közvetlen kapcsolatba lépett velünk, s tanítást adott, amelyet Egyházára bízott.

A lelki életben való előrehaladás, mondhatni, azt jelenti, hogy életünk egyre több részében meglátjuk Istent, azaz mindazt, amit magunk körül tapasztalunk, és amit mi magunk teszünk, megtanuljuk annak a rendnek a részeként értelmezni és megélni, amelyet a teremtő, szerető Isten és a világ közötti kapcsolatban látunk. Ennek „passzív” eleme, hogy a rajtunk kívüli dolgokban meglátjuk Isten akaratát, és „aktív” eleme, hogy saját cselekedeteinket úgy irányítjuk, amint az legjobb belátásunk szerint Isten akaratának megfelel. Hogy mi mit tartunk Isten akaratának, az attól függ, hogy mit *hiszünk*, milyenek tartjuk Istent. Ezen alapszik pedig az, hogy mit tartunk jónak, és mit rossznak. Katolikusként hisszük, hogy a katolikus Egyház olyan földi intézmény, amelyet Isten ígérete alapján mindenkor a Szentlélek Isten vezet, ezért a hitet és az erkölcsöt illető tanításában nincs tévedés. Az Egyház meglehetősen részletes képet nyújt Istenről, és részletes útbaigazításokat az erkölcsi tájékozódáshoz – így, ha „hiszük a katolikus Anyaszentegyházat”, ezen a területen sok kérdésre kész választ kapunk.

Mindemellett a hívő magatartás alapvetően nem racionális belátáson alapszik, hanem annak a szubjektív megtapasztalásán, hogy a világnak értelme van, és úgy van értelme, ahogyan a keresztények állítják. Nem filozófiai töprengés folytán kezdünk el hinni, hanem egy megézés alapján (ha mégis filozófiai töprengés folytán, akkor legfeljebb azért kezdünk el töprengeni, mert megéztünk valamit). Amit hit vagy erkölcs területén ilyen módon „megéztünk”, személyesen megtapasztaltunk, azt minden további nélkül magunkévá tesszük. Előfordul azonban, hogy az Egyháznak némelyik állítását Istenről vagy az erkölcsről nem azért fogadjuk el, mert közvetlenül

személyesen megtapasztaltuk annak valóságát, hanem „közvetetten”, mert az Egyház természetfeletti valóságát tapasztaltuk meg, s ezért alávetjük magunkat a tekintélyének. Hitünk annál mélyebb és erősebb, minél több területen alapszik személyes megtapasztaláson. Ezért érdemes hitbeli, erkölcsi nézeteinket felülvizsgálni, eredetüket és összefüggéseiket megérteni, hogy az elvek, amelyek szerint életünket igazítjuk, személyesen is minél szilárdabb alapokon álljanak.

Előfordulhat viszont az is, hogy személyes megézésünk hit vagy erkölcs tekintetében éppen nem támasztja alá azt, amit az Egyház állít. Lehet, hogy sok mindenben meglátjuk a világban azt a rendet, amit a katolikus világkép nyújt, de egy-egy dolog „nem illik a képbe”, úgy érezzük, hogy az Egyház téved. Ilyenkor vagy fenntartásokkal kezdjük kezelni az Egyházat, és ha nagyjában elismerjük is, „bizonyos dolgokat nem fogadunk el belőle”, vagy pedig saját kételyünkre is képesek vagyunk úgy tekinteni, mint egy nehézségre, amit Isten nagyobb jó érdekében megenged, egy olyan dologra, aminek mi magunk nem látjuk ugyan a helyét az ő tervében, de bízunk benne, hogy az ő bölcsessége nagyobb a mi belátásunknál, s nem próbáljuk az Egyház közösségének belátásával szemben a saját elképzelésünket érvényesíteni.

De kételyek támadhatnak a hitrendszerünk egészével kapcsolatban is, amikor „az alapok inognak meg”. Bámulatos, hogy a világ egyes történéseit lehet egyszerre homlokegyenest ellenkező módon is értelmezni, mint bizonyítékot a hit igazsága mellett, vagy mint a világ megfejthetetlen káoszának egy újabb darabját. Nem tudok olyan világnézetről, amely a logika szabályait hiánytalanul kielégítené. El kell fogadnunk, hogy egyértelmű magyarázatot mindenre nem kaphatunk, és hogy Isten megengedi, hogy egy-egy élethelyzet a teljes kilátástalanság élményét nyújtsa, és hogy csak sokkal később értsük meg, hogy hogyan illeszkedett ez az ő tervébe, amely valóban a határtalan szeretetről szól. Még Isten maga is átment ezen, amikor a kereszten a kétségbeesés szavaival kiáltott fel. Egy „lelki szakkifejezés” a *végső állhatatosság kegyelme*. Kegyelem kell hozzá, hogy a hitben halálíg kitartsunk, a növekedéshez mindennapos döntés és törekvés.

Attila

Ima állhatatosságért

Istenem, Te látod hűtlen és csapongó szívemet,
Te add békédet nekem, hogy hű legyek mindahhoz,
mit akaratodként ismertem fel.
Taníts állhatatosságra, drága Jézusom! Ámen.

Dal a hűségéről

Szakasz:

Itt vagyok most, Jó Uram, hozzád száll e dal,
Tudom, hogy sokszor hívtalak, de ma másként szól ez a dal.
Mert ma nem azt kérem, hogy adj még, nem könyörgök, figyelj rám!
Csak azt mondom, hogy „Szeretlek, Atyám”.

Refrén:

Szeretlek, Jó Uram, hálám szívemből fakad,
Hiszen mindent látsz te bennem, hatalmad olyan nagy.
Szeretlek, Jó Uram, hálám szívemből fakad,
És éneklek, hogy „Áldott légy, Uram”.

Szakasz:

Ismét térden állok én, tudom, hogy hallgatsz rám,
Bár sokszor hideg szavakat szól kopott és halk imám,
De most el kell, hogy mondjam egyszer, amit oly rég szeretnék,
Hogy szeretlek, és szívem csak tiéd.

Gítárákkordok:

Szakasz:

E A E A
A H7 E A
E A-H7 EE

Refrén:

A H E A
A H E E7
A H7 EA
E A-H7 EE

Szeretettel a Báránkától

Állhatatosságra nevelés

Az egyik legfontosabb emberi tulajdonság tanulásban, munkában és emberi kapcsolatokban egyaránt az állhatatosság. A mai életkörülmények között azonban úgy tűnik, elvesztette értékét: egy állás sokszor csak pár hónapig, jobb esetben néhány évig tartható meg; a házasságok sem nyújtanak állandóságot, hiszen problémák esetén kiléphet belőle az ember. A diákok között meg sokan több területen is elkezdnek tanulni, de tanulmányaikat nem fejezik be, mert nem látják értelmét, mert nehéz, mert nem felel meg elképzeléseiknek stb. Ezek a viszonyulásformák észrevétlenül beivódnak a következő nemzedékek gondolkodásmódjába, magatartásába, és ha nem vigyázunk, veszélyessé válhatnak.

Bár nagyon szeretem az alternatív pedagógiák személyiségtisztelő, egyénre szabott módszereit, egyik fő hiányosságuknak azt látom, hogy nem figyelnek az állhatatosság képességének kialakítására. Ha a gyerekek nem tetszik valami, vagy nehezebbre esik, fáradt, nem kötelező részt vennie a felkínált programon. Én fontosnak tartom annak a gyermekkori megtapasztalását, hogy nem megy minden egyszerűen, jókedvűen, hogy néha erőt kell vegyünk magunkon, hogy kötelességeinket teljesíteni tudjuk. Erre a magatartásra vezethet el a mindennapi házi feladathoz és tanuláshoz való következetes hozzáállás, de akár az olyan kedvelt szabadidős tevékenységek is, mint a kerékpározni vagy úszni tanulás, esetleg valamilyen hangszeren való játszás. Ezeket folyamatosan gyakorolni kell, és a gyakorláshoz sokszor nem könnyű időt és energiát találni – végül azonban meghozza gyümölcsét. Kisebb gyerekeknél ilyen jellegű feladatok lehetnek a színezés, ragasztás, kirakózás, gyöngyfüzés – amikor a gyerekekkel közösen eltervezzük, hogy mennyit szeretne dolgozni, és ahhoz következetesen tartjuk magunkat.

Bár kezdetben a gyerek csak azért fog kitartóan dolgozni, mert a felnőtt ezt elvárja tőle, a külső motiváció lassan belsővé válik: az előre látott eredmény, a tevékenység öröme önmagában is motiváló erővé válik. Természetesen a felnőttek részéről ehhez sok idő, türelem és... mindenekelőtt *állhatatosság* szükséges.

Both Vanda Erzsébet

Emese Párizsban*

*A cikk szerzője a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem mesteris diákja. 2011 elején három hónapot töltött cserediákként Párizsban. Az ő élményeiből nyújtunk ízelítőt ebben a rovatban. Ebben a számunkban ottani benyomásainak egy rövid összefoglalását olvashatjuk.

2011 februárjában jutottam el egy három hónapos Erasmus ösztöndíjjal Párizsba. Szinte öt évnyi egyetem után úgy éreztem, ideje kipróbálnom valami mást is, s furamód – bár egyébként elég félénk vagyok, különösen amikor

valami teljesen új, számomra teljesen idegen dologról, helyről, emberekről van szó – nem féltem nekivágni teljesen egyedül az ismeretlennek. Persze nem is bántam meg, hogy elmentem, s bár eszembe sem jutott hosszabb távon is ott maradni, az ott töltött időt gyümölcsözőnek érzem. Nagyon sok mindenben gazdagodtam, nemcsak tudásban (főként nyelvtudásban) és tapasztalatokban, hanem lelkiekben is. Talán a legfontosabb, hogy egy ilyen teljesen új, idegen helyzetben lehet leginkább megérezni, hogy az Úr lépten-nyomon velünk van és támogat, hogy nem vagyunk magunkra. Fel sem tudom sorolni, hány kisebb és nagyobb dologban, mindennapi apróságokban vagy épp nagyobb kihívások idején tapasztaltam meg jelenlétét, segítségét.

Egyik legnagyobb ajándéka, hogy sikerült ott szállást találnom. Az egyetlen ugyanis nem biztosított bentlakást, magamnak kellett keresni. S alig egy hét volt még indulásig, már kezdtünk is eléggé aggódni, hogy vajon mi lesz, mikor egy kedves barátnőm és a párizsi orsolyita nővérek segítségével találtunk egy nagyon kedves nénit, aki Párizstól kb. 20 km-re lakik (nagyvárosi viszonylatban ez nem is olyan sok, egy-másfél óra alatt szinte mindenhol el lehetett jutni), s befogadott otthonába. S a legjobb nem is az volt, hogy a három hónap alatt teljesen ingyen szállásolt el, hanem az, hogy igazán otthonosan érezhettem magam nála, mindenben segítségemre volt, sokszor beszélgettünk (persze franciául), s nem egyszer mentünk együtt templomba is. Jó volt látni, hogy egy nagyon nyitott, tevékeny, de amellett mélyen keresztény néniről lévén szó, sok mindenben egyezett véleményünk is.

Persze mindezek ellenére az első néhány hét (főleg a második) nagyon nehéz volt, folyton kérdezgettem magamtól, hogy mit is keresek Párizsban, de ahogy kezdtem nekilátni ottani feladataimnak, feltérképezni az ottani látnivalókat, élményeimet írásban és fényképen megörökíteni, s főként ahogy elkezdtem járogatni lehetőleg minden nap misére, megnyugodtam. Nagyon sokat segített az ottani misék által nyújtott otthonosság érzése, hiszen bár minden franciául zajlott, a szöveg, a szertartás nyilván ugyanaz volt (csak nagyon kevés apró külsőségben volt különbség, ezek közül is nagyon sok tetszett, például hogy szinte mindig volt az evangélium után pár gondolatnyi prédikáció vagy kis csend, vagy hogy a felnőttek, akik felolvastak, mind szépen hangosan, tisztán olvastak), s miután kimásoltam egy imakönyvből a hívek által mondandó válaszokat, én is be tudtam kapcsolódni. Éreztem, hogy bár nem ismerem senkit a hívek közül (főleg hogy sok különböző templomban is jártam, mindig a napi programom függvényében, így nem is nagyon volt alkalmam ismerkedni), mégis összetartozunk, egy test tagjai vagyunk. Azt hiszem, ottlétem alatt többet is imádkoztam, hiszen sokszor még unalmamban is a hosszú metrózások alatt zsolozsmáztam vagy a Szentírást olvastam (persze

mindezt magyarul), így elég komolyan vett és megélt nagybőjtöm volt. Ezek után nagyon szép volt ott megélni a nagyhetet és a húsvétot, nagyon szép szertartások voltak (ezekbe úgy próbáltam bekapcsolódni, hogy követtem a magammal vitt magyar nyelvű szöveget). S nagyon különleges volt felnőtt katekumeneket is látni (nagyraoszt arabokat vagy négereket), akik felnőttként tértek meg, s így akartak megkeresztelkedni. Húsvét hajnalban meg a környékbeli reformátusokkal és ortodoxokkal együtt vártuk a városka parkjában a napfelkeltét, a feltámadt Krisztust.

Abban, hogy ne érezzem magam teljesen elveszettnek, sokat segített persze a családommal és barátaimmal való kapcsolattartás (hetente beszélgettünk Skype-on, ill. tapasztalataimat megpróbáltam írásban megfogalmazni és elküldeni is), na meg az ottani magyarokkal való találkozások is. Vasárnaponként eljártam a Magyar Katolikus Misszióhoz misére, itt épp indult egy ifjúsági csoport is, amibe bekapcsolódtam, s néhányszor voltam a Magyar Intézetnél is. Jó volt az is, hogy tanulmányaim egy része magyarul zajlott, mivel az ottani magyar szakra mentem (különleges volt látni olyan franciákat, akik magyarul akartak tanulni, nem is sikertelenül). Azért persze franciatudásomat is igyekeztem fejleszteni, eljártam órákra, igyekeztem szóba állni ottani diákokkal (sikerült is néhányukkal összehátrákoznom), s néhány hétnyi batorlankodás és hallgatás után már nem bírtam megállni (lévén hogy egyébként nagyon bőbeszédű vagyok), erőt vettem magamon, hogy megszólaljak, elmondjam, amit akarok, még ha sokat tévedek is. S ez nagyon sokat segített, mert megtanulni egy idegen nyelven beszélni csakis beszélve lehet.

Ottlétem tehát bátrabbá tett, önbizalmat adott, s közben sokkal figyelmesebb szemű is lettem, megtanultam észrevenni a mindennapokban engem körülvevő szépet, a szép helyeket, érdekes embereket, az Úr apró gondoskodásait (például a számtalan esetet, amikor némi eltévedés után mégis megtaláltam, amit kerestem, amikor épp elértem a buszt vagy metró, amikor épp hazaértem eső előtt, utolsó percben sikerült rendezni irataimat meg hasonlókat). Meg tudtam látni a szépséget nemcsak a kötelező látnivalókban, hanem a természet apró csodáiban is (Párizsban elég sok a zöld, a park is), felfedeztem kevésbé látogatott, kevésbé híres helyeket is (például az ottani ferences kápolnát is), legjobb mégis az volt, hogy sikerült utolsó percben elbúcsúznom ottani barátaimtól, s amikor egy gyönyörű repülőút után (hazafelé nem is volt túl felhős az ég, lehetett sokfelé a tájat is látni) Kolozsvár felé közeledtünk, láttam, hogy egészen más a táj (zöldebb volt – s persze esett az eső), s három hónapnyi távollét után még a román szó is jólesett, amikor bemondták leszálláskor, hogy „Bine ați venit acasă”.

25 nap*

– compostellai élmények –

*Folytatjuk Reiczigel Zsófia beszámolóját 2009. júliusi compostellai zárandoklatáról.

Sok emberrel találkoztam az úton, néhányan azt mondták, hogy sietnek, mert július 25-ére, Szent Jakab napjára Santiagóba akarnak érni. Mindig azt gondoltam, hogy hát ez igazán nem fontos. Aztán már közel voltam a célhoz, 22-én, szerdán Galíciába értem – ez az út utolsó szakasza. Galíciáról két dolgot kell tudni: az egyik, hogy itt a helyiek már közel sem olyan kedvesek, mint korábban, a másik, hogy Galíciában esik az eső. (Amikor ezt először hallottam, valami babonának gondoltam, de nem, ami tény, az tény. Galíciában tehát esik.) Szóval Galíciába értem, és jól megáztam. Triacastelában már déli tizenkettőkor vizes zárandokok tömege toporgott, és várakoztak arra, hogy kinyisson az albergue. Ez a falu nem volt szimpatikus, korán is volt még, ezért úgy döntöttem, hogy az eső ellenére továbbmegyek.

A következő városkába, Samos-ba két óra körül értem, addigra már nagyon vizes voltam, ezért megvártam, míg kinyitott a szálláshely. Közben találkoztam Kamillal, akivel hetekkel korábban, az első két napon találkoztunk már, jót beszélgettünk. Mikor sikerült a szállást elfoglalni – és nagy örömmre olyan ágyat kaptam, ami nem volt másikkal összetolva! –, lezuhanyoztam, és kimostam a ruháimat abban a biztos tudatban, hogy nem fognak másnapra megszáradni. A levegő páratartalma 100%-os volt, és körülbelül annyi embert szállásoltak el a teremben, ahány négyzetméter volt. Se konyha, se nagy ablakok, levegő, fény, éppen csak elfértünk ott, és nem áztunk tovább. A ruháim csuromvizesek voltak, fáztam, a legjobbat tettem tehát, amit tehettem, a szárazon maradt hálósákomba bújtam, és – Santiagótól 130 km-re – átaludtam a délutánt.

Arra ébredtem este, hogy szombat délre márpedig Santiagóban leszek!

Talán túlságosan kipihentem magam, ki tudja?

Este még teáztunk egyet, másnap reggel pedig nagy lendülettel keltem fel. Elég későn – fél nyolcra – készültem el, s amikor akartam kilépni a házból, meglepve láttam, hogy húsz lengyel meg még tíz egyéb nemzetiségű zárandok ácsorog az ajtóban, hátizsákkal a hátukon, és néznek ki a zuhogó esőbe, de egyikük sem tudta megmondani, hogy tulajdonképpen mire várnak. (Talán hogy kisüssön a nap?...)

Elindultam, és mentem, mentem, mentem... A falvakban földút volt, és bokáig sárban gázoltam. Legalábbis sokáig ezt hittem, de aztán eszembe jutott, hogy nem egészen sár az... Sok a tehén arrafelé.

Később kisütött a nap. (Nem eredménytelenül várták hát a lengyelek!) A föld azonban vizes maradt, így aznap nemigen tudtam letenni a hátizsákomat

rövid időre sem. Délután négyig szinte megállás nélkül mentem. Akkor megebédeltem egy városkában (megengedtem magamnak egy zárandokmenüt – ezek bőséges, finom, és nem túl drága menük – bár azért annyira nem is olcsók), egy órát üldögéltem a vendéglőben, majd tovább indultam.

...

24-én, pénteken hajnali háromnegyed ötkor keltem Palace del Rei-ben, Santiagótól 72 km-re. Általában is korán kel a zárandok, de azért úgy látszik, ennyire nem, legalábbis amikor induláskor, negyed hatkor megláttam, hogy még teljesen sötét van, meglepődtem. Megijedtem, mert egyébként is hajlamos voltam a városokban elvéteni az utat, és hát, ha az ember 52 km-t tervez egy napra, akkor nem ajánlatos még eltévedni is. Egy kanadai nő is éppen akkor indult, megkérdeztem, hogy mehetné-e vele egy darabig, nehogy eltévedjek. Persze, mondta. Felkapcsoltuk az elemlámpákat, és elindultunk. Sötét volt, a kagylójelzéseket nehéz volt megtalálni. A kertek alatt, ahogy mentünk, ugattak a kutyák, és nem lehetett látni a sötétben a kerítést (Galíciában még a kutyák is mérgesek!). A kanadai nő nagyon gyorsan ment, én meg a sötétben, a kutyák között nem akartam egyedül maradni, úgyhogy rohantam utána. Fél órán belül azt sem tudtuk, hol vagyunk, nemhogy azt, hogy merre kéne tovább menni. A térkép sem segített. Újabb negyed óra után egy városka fényeit láttuk meg, és kiértünk egy műútra. A kanadai nő kérdezte, hogy szerintem merre menjünk – én mondtam, hogy én egészen biztosan a város felé megyek, hat óra, lassan kelnek fel az emberek, meg akarom kérdezni, hogy hol vagyok, és merre kéne menni, mert nem szeretnék egész nap rossz irányba haladni. Be is mentünk a városba, és kerek egy órával az indulás után megláttuk az albergue-t, ahonnan elindultunk... A nő nagy lendülettel indult újra, de én már nem bíztam benne – magamban még annyira sem –, úgyhogy inkább másokkal indultam el újra. Akkor már hajnalodott.

Éreztem, hogy a lábamnak nem tett jót a reggeli rohanás, igyekeztem lassan és pihenősen ballagni, hátha rendbejönnek a lábaim.

Ehhez azért valamit tudni kell. Még az út közepén sok történetet hallottam, amelyek azzal kezdődtek, hogy „fájt a lábszárom, de azért továbbmentem”, aztán jött az orvoshoz menős rész, és a vége „egy, kettő, három, öt, ... nap pihenő” volt. Mikor már vagy öt ilyen történetet végighallgattam, és kellően sajnáltam azokat, akikkel ez történt, a Mezeta közepén egy nap elkezdett fájni a lábszárom. Szerettem volna, ha én máshogy fejezhetem be a történetet, ezért rögtön – na jó, hát a második faluban – megálltam, és kipihentem a dolgot. Ez működött, másnap még kicsit kímélősen mentem, azután pedig semmi bajom nem volt.

Hát, utolsó nap megint kezdett fájni a lábszáram, de addig ballagtam lassan, kímélősen, amíg elmúlt. Ekkor értek utol a reggel megismert kanadai nő meg a csengős ember. Elkezdtünk beszélgetni, s közben mentem velük, igen gyorsan. Öt perc után éreztem, hogy megint fáj a lábam. Elkészöntem, s mondtam, hogy én inkább lassan sétálok, majd találkozunk valamikor. (Ez azért volt lehetséges, mert akik gyorsan mentek, azok meg gyakrabban megálltak kávézni, üldögélni.) Elkészöntem, és megint kezdtem kímélni a lábamat, de hiába, egyre jobban fájtak a lábszáraim. És ez nagyon nehéz választást jelentett számomra. Vagy megállok pihenni, és kipihenem a dolgot másnapra, de akkor nincs szombat délben Santiago. Vagy továbbmegyek, amíg bírok, és ha eljutok Santiagóig, akkor jó, s ott kipihenem magam, legfőképpen utána nem sétálok tovább Finisterrére. De az is lehet, hogy továbbmegyek, amíg bírok, de nem jutok el Santiagóig, és akkor a lábam is tönkremegy, meg nem is érek oda, amikor szeretnék. Végül is úgy döntöttem, hogy továbbmegyek. Hogy kicsit mégis könnyebb legyen, az egész úton magammal cipelt, de nem használt fáslikat rátekerem a lábamra, mert valahogy kigondoltam, hogy a lábszáram azért fáj, mert a bokámat megerőltettem, és ha a bokámra fáslit rakok, az jó lesz. És tényleg jó lett, végig bírtam menni az úton, és nem fájt jobban a lábam, sőt, szinte elmúlt. Este tíz előtt megérkeztem a szállásra, ahonnan már csak húsz kilométer volt Santiago. (Ez az érkezés nem túl korai, de mindenesetre jobb, mint az előző napi háromnegyed tizenegy. Még világos volt!)

...

Másnap hajnalban felkeltem, csináltam egy nagy hülyeséget (befásliztam a lábamat, de nem kötöttem be előtte a feltört sarkamat, és zoknit sem húztam – soha ne tudjátok meg, milyen volt este kitépni a sebből a fáslit és a zuhany alá tartani a lábamat!), és elindultam az utolsó húsz kilométerre.

Köd volt, kicsit el is tévedtem, de fél tizenegy körül beértem Santiagóba...

– *folytatjuk* –

Reiczigel Zsófia

„Ki vagy te, édes Istenem? S ki vagyok én?”

Világunk azt sulykolja belénk, hogy akkor élünk racionálisan, ha pillanatnyi érzelmi fellángolásainkat követjük, ha minden szenvedéstől meg akarunk szabadulni, és minden pillanatban a rövidtávú kellemes érzelmeket hajszoljuk. Ezek az irányelvek a hűség ellen foglalnak állást.

Amikor elköteleződünk valami vagy valaki mellett, legyen az a házastársunk, a családjunk, közösségünk, hivatásunk, munkahelyünk vagy valamely eszme, elkötelezett életünkben a hűségnek három kritikus időszaka

van. Jó tudnunk ezekről az időszakokról, hogy amikor bekövetkeznek, ne érzjenek meglepetésként, hanem fel tudjuk őket ismerni, és küzdeni tudjunk a hűségért.

Az első ilyen időszak az illúzióinkból való kigyógyulás időszaka. Az elköteleződésünk előtt álmokat szövünk arról, hogy milyen lesz családod alapítani, együtt élni a házastársunkkal, milyen lesz egy adott munkakört betölteni, milyen lesz papként vagy szerzetesként élni stb. Bár valahol tudatában vagyunk a nehézségeknek is, mégsem tulajdonítunk nekik megfelelő mértékű jelentőséget. Majd az a mi életünkben másképp lesz. Másnak nehéz, de talán nekünk könnyebb lesz. Vagy egyszerűen nem is gondolkodunk az eljövendő nehézségeken.

Amint családod alapítunk, elfogadunk egy munkahelyet, vagy belépünk egy szerzetesi közösségbe, papi szemináriumra, előbb-utóbb szembesülnünk kell életformánk nehézségeivel. Hogy nem kapunk annyi figyelmet, amennyit szeretnénk, hogy folytatnunk kell a munkát akkor is, amikor már nagyon fáradtnak érezzük magunkat, hogy a körülöttünk élők zsémbesek, haragosak vagy akár durvák. Megtapasztaljuk azt is, hogy jogos vagy jogosnak tartott szükségleteinket nem elégítik ki, sokszor csupán azért nem, mert nem képesek rá. És akkor jön a felismerés: „én nem ilyen lovat akartam”. Ilyenkor jó tudatosítanunk, az elköteleződésünk arról szól, hogy valakire, valakikre igent mondtunk, és ez az igen nem függ attól, hogy milyen igényeink nyernek vagy nem nyernek kielégítést.

Ha sikeresen túljutottunk a kiábrándulás fázisán, és hűségesek tudtunk maradni, akkor öt-tíz év alatt profikká válunk az adott életformában. Megtanuljuk, hogyan kell jó apák, anyák, házastársak, szakemberek, papok, szerzetesek stb. legyünk. S mivel emberek vagyunk, nem csak a rossz dolgokhoz tudunk hozzászokni, hanem a jókhoz is. Megszokjuk a szerelmet, a boldogságot, a szeretetet. Egyre kevésbé vagyunk kreatívak pozitívan visszajelezni a körülöttünk élők fele, apró gesztusainkkal kifejezni, hogy szeretjük, elismerjük, tiszteljük őket, hogy hálásak vagyunk értük és nekik. Azt gondoljuk, ennyi idő után már tudják, hogy mindezekkel viseltetünk irántuk. Pedig nem tudják. Ezt számtalanszor el kell mondanunk egymásnak.

Ez a második kritikus időszak a megszokás időszaka. Megszokom az általam választott életformát, és megunom. Valami izgalmasabbat, valami újat szeretnék. Megunom a házastársamat, és új kapcsolatot keresnék. Megunom a munkámat és a közösségemet. Ahhoz, hogy ne fásuljak bele életformámban, fontos ébren tartanom magamban a szeretetet és a lelkesedést. És ezt csak úgy lehet, hogyha tudatosan figyelek arra, hogy olyan gesztusokat tegyek mások fele, amelyekkel kifejezem szeretetemet és ragaszkodásomat.

Elkötelezett életünk harmadik nagy buktatója a kapuzárás időszaka. Nem véletlenek a tipikus történetek, amikor az idősödő férj attól való félelmében, hogy nemsokára vége az életének, és addig nem használ ki minden lehetőséget, lelép a fiatal titkárnőjével, az idősödő pap vagy szerzetes, szerzetesnő megijed attól, hogy megöregedett, és ha most nem, akkor többet soha nem alapíthat családot, nem lehetnek gyermekei, és kilépik. Ennek az időszaknak a kísértése, hogy nem élünk meg minden gyönyört, amit megélhetnénk, elszalasztunk valami értékeset, ami járna nekünk. És mennyire hitelét veszíti az a családapa, nagyapa, az a szerzetes, pap, aki élete utolsó pillanataiban lesz hűtlenné, áthúzva egész életének minden fáradozásait, és megkérdőjelezve minden másoknak átadott értékét.

Fontos tudnunk ezekről a kísértésekről, hogy ellen tudjunk állni nekik. Hogy felül tudjuk írni ezen kísértő sötét gondolatokat azzal a kinyilatkoztatott mondattal, hogy: „*Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját.*” (Jelenések 2, 10b)

Elköteleződésemmek melyik szakaszán állok? Milyen külső vagy belső kísértő hangokkal szembesülök? Miben kérhetek segítséget Istentől, és ő milyen eszközökön keresztül segíthet engem abban, hogy hű maradhassak?

Forrás: Krupa Levente: *A hűségről*. Előadás. XXIX. Egerszalóki Találkozó

Nagy Lilla

Francesco testvér nyomán

– híres ferences harmadrendiek –

Francis Thompson (1859-1907)

Középosztálybeli angol katolikus családban, egy vidéki orvos fiaként született, édesanyja korán meghalt. Az ushawi katolikus kollégiumba járt, itt szerette meg az irodalmat, később apja példájára mégis az orvosi egyetemre iratkozott. Nem szerette azonban itt, s mivel nem mert elmondani ezt édesapjának, inkább elszökött otthonról.

Néhány évig Londonban kallódott, alkalmi munkákból (pl. gyufa- vagy újságárulásból) próbálta eltartani magát, közben rossz társaságba keveredett, s rászokott az ópiumra is (amit eredetileg gyenge egészsége miatt gyógyszerként szedett). Egy kedves katolikus házaspárnak, Alice Meynell költőnőnek és férjének, Wilfrid Meynell szerkesztőnek köszönheti, hogy kiszabadult innen. Ők ugyanis látták néhány versét, amelyeket a Merry England katolikus újsághoz küldött be, s megkeresték és magukhoz fogadták őt. Néhány hónapot egy vidéki kolostorban töltött, hogy egészsége erősödjön, s szabadulni próbáljon kábítószerfüggőségétől. Ennek köszönhetően talált rá újra Istenre, s ekkor kezdte írni Istent és az Egyházat magasztaló, képekben tobzódó,

látomásos költeményeit, amelyek alapján a nagy angol misztikusok közé sorolják. Alice Meynell így fogalmazott: „Thompson képzelete nem tesz mást, mint számtalan képre bontja ugyanazt a fénysugarat: Istent.”

Első kötete (*Poems, azaz Költemények*) szintén a Meynell házaspár segítségével jelent meg, majd ezt két újabb kötet követte. Meynell arra is biztatta, hogy újságírással meg esszéírással is foglalkozzon (főként melankóliája elűzésére). Szintén Meynelléken keresztül ismerkedett meg a katolikus írói kör többi tagjával is, akik kedvezően nyilatkoztak műveiről, bár az általános elismertség még váratott magára. Csak halála után, 1914 körül fedezték fel, és vált szélesebb körben is népszerűvé (később még Tolkien is nyilatkozott úgy, hogy Thompson műveinek olvasása nagy hatással volt saját munkásságára).

Maga Thompson élete további részét részben Londonban, a Meynell házaspárnál, részben vidéken töltötte, egyesek szerint időnként kallódott, nyomorgott, folyton betegeskedett, s többször visszaesett ópiumfüggőségébe is, de költeményei tanúskodnak arról, hogy ekkor már folyton a Láthatatlanon függött tekintete, újra meg újra visszatért Istenhez.

Legerősebb visszhangot *The Hound of Heaven (Az égi véreb, más fordításban A menny kutyája)* című verse keltett, amelyben az Isten elől menekülni akaró, a szenvedések hatására mégis folyton hozzá visszatérő ember történetét meséli el, aki végül is megvallja, hogy legyőzte a kegyelem, találkozott a tévelygő után nyomot szimatoló agárként, türelmetlen szerelmesként siető, lelket kereső Istennel, aki a legelvetemültebb bűnöst is átöleli szeretetével, függetlenül attól, hogy miket cselekedett, és mennyire mélyre süllyedt. Lassan érti meg, hogy csak vele lehet igazán boldog, s csak Istent szeretve kerülhet igazából közel önmagához és embertársaihoz is.

1892-ben civilként visszavonult a gallesi kolostorba, hogy minél jobban elmélyedhessen a hittudományokban és a bölcseletben. Ekkor lett ferences harmadik rendi, s ezt a lelkületet mindvégig megőrizte. Szent Ferenc bekerült verseibe is, *To My Godchild (Keresztgyermekemhez)* című versében például „az assisibeli”-nek nevezi, s az énekhez, a szentséghez és a szegénységhez való hűséget emeli ki róla („The Assisian, who kept plighted faith to three, / To Song, to Sanctitude, and Poverty”).

Élete végén, tuberkulózisában újra szerzetesek gondozták. Alig 48 évesen halt meg 1907. november 13-án Londonban, szentségekkel ellátva. Sírkövére egyik verséből írtak fel egy sort: „Look for me in the nurseries of Heaven.” (azaz: „Keress a menny gyerekszobáiban.”).

Kántor Emese

Szamártestvér

– rovat a makacs és bohókás emberi testről –

A kiszáradás

Kiszáradásnak (dehidráció) nevezzük azt az állapotot, amikor a szervezet víztartalma csökken. Háromféle formában fordulhat elő, amelyek az alapján különíthetők el, hogy a víztartalom csökkenését kíséri-e az ásványianyag-egyensúly felborulása, és milyen irányban. Izotóniás dehidráció: a víz- és elektrolithiány egyforma arányú, vagyis a szervezet elektrolitháztartása egyensúlyban van. Hipotóniás dehidráció: a szervezet víztartalmához mérten nagyobb arányú elektrolithiány áll fenn, ezért a vér nátriumtartalma alacsony. Hipertóniás dehidráció: a víz hiánya nagyobb mértékű, mint az elektrolitok hiánya, ezért a vérben a normálisnál nagyobb koncentrációjú nátriumion található.

A háromféle dehidráció kialakulásának hátterében a csökkent folyadékbevitel és a fokozott folyadékvesztés található. Az izotóniás dehidráció okai: a vese nem megfelelő működése (veseelégtelenség, rosszul beállított vízajtókezelés), hányás, hasmenés, hasnyálmirigy-gyulladás, hashártyagyulladás, nagy kiterjedésű égési sérülés. A hipotóniás dehidráció oka lehet, ha az egyéb okból bekövetkezett vízvesztést (például erőteljes hasmenés esetén) olyan folyadék fogyasztásával igyekeznek a beteg pótolni, amely nem tartalmaz elegendő elektrolitot. Ez lehet rossz minőségű ivóvíz, vagy alacsony ásványianyag-tartalmú ásványvíz. Hipertóniás dehidráció okai között a nagy meleg okozta kiszáradás szerepel leggyakrabban: csökkent vízfogyasztás, fokozott verejtékezés. A cukorbetegség anyagcseréjének komolyabb károsításai szintén okozhatják.

A kiszáradás tünetei jellegzetesek: kínzó szomjúságérzés, szájszárazság, ráncos bőr, fejfájás, szapora szívdobogásérzés, a vizelet mennyiségének csökkenése, ájulás, hajlamos vagy ájulás. A kiszáradás súlyosbodásával a teljesítmény csökkenése, gyengeség, kábultság, zavartság, tartós eszméletvesztés, kóma alakulhat ki. Az orvosi kezelést igénylő esetekben a fizikális vizsgálat eredménye és a vérvétel során nyert minta laboratóriumi elemzése során kapott értékek elemzése pontosíthatja a diagnózist, és segíti a fenti három állapot közötti differenciálást, ami laborvizsgálat nélkül nem lehetséges!

A kezelés attól függ, mennyire kifejezettek a tünetek. Ha a beteg itatható, és a folyadékbevitel során a tünetek szűnnek, pihenés és folyamatos folyadékutánpótlás szükséges. A tünetek változatlansága, romlása vagy inni képtelen beteg esetén mindenképpen orvosi kezelés szükséges! A kezelés során infúziók segítségével állítható vissza a szervezet egyensúlya.

www.webbeteg.hu/cikkek/egeszseges/4698/a-kiszaradas

Eszter

Lelki horoszkóp:

„Mi nem hiszünk horoszkópokban, de az alábbiak mindenike vonatkozhat rád, mert az év minden hónapjában lélekben újjászülehetünk.” (Leó tv.)

Kos (március 21.–április 20.):

„A mi táplálékunk pedig az Atya akaratának teljesítése Jézus akaratán keresztül, hiszen ez a teljesítés újítja meg minden nap erőnket, alakítja és fejleszti lelki egyéniségünket, amelyet Isten elgondolt számunkra, és elvezet a hitbeli nagykorúságra.”

Bika (április 21.–május 20.):

„A Lélek minden másodpercben Jézus szavait mondja nekünk, némelykor egy orkán erejével, máskor egy könnyű szellő légységével vagy egy forrás csörgedezésével. De mi megszorítjuk Isten Szentlelkét, mert rá se figyelünk, elfojtjuk, túlharsogjuk a hangját.”

Ikrek (május 21.–június 21.):

„A kétség órájában nézz magadnál mélyebbre. Enyhítsd mások fájdalmát, őket érintve engem érintesz meg. Testem szenvedő tagjainak érintésével meg fogsz bizonyosodni élő jelenlétemről.”

Rák (június 22.–július 22.):

„Ahhoz, hogy Jézus megismerésére kötelezzük el magunkat, képeseknek kell lennünk bizonyos érdeknélküliségre és egyfajta szent tárgyilagosságra. Az a fontos, hogy ez az ismeret legyen életünk legfőbb érdeke. El kell kerülnünk az aggodalmaskodást magunk miatt, még lelki téren is, és akkor jutunk a legmagasabbra.”

Oroszlán (július 23.–augusztus 23.):

„Ha képes lettem volna kizárólag Jézusra nézni, ha nem hagytam volna, hogy figyelmem a veszélyre vagy a kísértésre terelődjék, és nem kezdtem volna egyfajta párbeszédet velük, tudtam volna járni a vízen. Minden bűnöm eredete Jézus képének elhalványulása vagy eltűnése.”

Szűz (augusztus 24.–szeptember 23.):

„Az igazi szeretetnek megvan az a képessége, hogy együtt érezzen a másik emberrel, pontosan megérezze, mi baja van a másinak, és együtt cipeljék annak terhét.” (Anselm Grün)

Mérleg (szeptember 24.–október 22.):

„Aki Istent dicséri az életéért, az egészséges mivoltát adja tudtára környezetének. A jót kimondani jót tesz testünknek, lelkünknek.” (Anselm Grün)

Skorpió (október 23.–november 21.):

„A mosolygás a szeretet kezdete. Ügyeljetek arra, hogy mindenki jobb érzésekkel és boldogabban távozzék tőletek, mint ahogyan jött.” (Teréz anya)

Nyilas (november 22.–december 21.):

„Buddha a barátság lényegét így jellemezte: segítsünk egymásnak legyőzni azt, ami nem áldásos, kibontakoztatni azt, ami áldásos, és ne hagyjuk el egymást a bajban.” (Anselm Grün)

Bak (december 22.–január 19.):

„Figyeld meg jól, mi a te utad. Azután el kell döntened, hogy ezt az utat járod, még akkor is, ha ott nagyon egyedül érzed magadat. Csak a te személyes utad enged növekedni téged, és csak ez vezet el az igazi életbe.” (Anselm Grün)

Vízöntő (január 20.–február 18.):

„Ha amiatt panaszkodunk, hogy Isten nincs jelen a világban, akkor csak magunkat vádoljuk. Jézus bennünk és körülöttünk akarja folytatni az Ő életét. Miért nem engedjük, hogy rajtunk keresztül legyen jelen ebben a világban?” (Barsi Balázs)

Halak (február 19.–március 20.):

„Boldog az az ember, aki mellőzve egyéni ízlését és hajlamát, a józan ész és az igazságosság szempontjából mérlegeli teendőit.” (Keresztes Szent János)

Léonie

Hajnali csend

– folytatásos regény –

XX. fejezet

Békés nyári este ömlött végig Korea fővárosán. A nagy melegek utáni zápor párák ködöt hagyott maga után. A fák mintha fehér hálóban rejtőzködtek volna, s ahogy egyre jobban széjjelömlött az este, mind titokzatosabbá váltak. A házak tetejéről lassan, mélabúsan csepegett a víz, és a vöröses földön apró tükörszerű tócsákká alakult. A tükör zavaros volt, a Hold elbűjt, a város fényei még gyengék voltak. Nem is igazán kíváncsított ki az ember az eső után. Paul kihasználta az alkalmat. Még világos volt, mikor elindult sétálni. A külváros felé igyekezett, talán elmélkedni akart? Maga sem tudta, csak szükségét érezte, hogy egyedül legyen kicsit önmagával. A hónapok elszaladtak, és ő egyre többet dolgozott Koreáért. Reggel korán kelt, az ima és mise után vártak rá a szeminárium fiataljai, akiknek tanítását is reá bízták, aztán a hívei, a nővérek, Girard atya, aki az adomány óta ki tudja, mit képzel róla, mert igen nagyra tartja. Az otthon távoli, mitikus emlékei halványulni kezdtek benne, és érezte, hogy egyre inkább eggyé válik ezzel az országgal, ahol szeretik, sikerei vannak, és ahol mégis űrt érez a lelkében. A sötéten csillogó pocsolyákba nézett, és ilyennek érezte saját lelkét. Alphonse azt mondaná, ez azért van, mert túl jó dolga van, és ez talán igaz is.

A szegényes házak, kétes sikátorok lassan elmaradoztak, Paul a nyári ködben lassan bandukolt tovább. Nemsokára megcsillantak a pocsolyák a lába

előtt. Szemközt fáklyás menet közeledett. Egy hordszékben valami előkelő hölgyet vihettek. Egy miniszter lányát. Vagy feleségét? Paul nem nézett arra. A kísérők megbámulták, aztán tovább iparkodtak. A bent ülő hölgy azonban véletlenül kilesett, és a fáklyák fényében a pap arcába tekintett. Borongós arcán valami fény villant keresztül. Egy emlék valakiről, aki őt betakarta, amikor félholt volt. Szeretett volna leugrani és köszönetet mondani neki, de féltékenysége és a kísérők jelenléte visszafogta. Aztán visszasüppedt iménti levertségébe és folytatta útját.

Paul szétnézett, és rádöbent, hogy egy árva lélek se jár már a közelben, a város fényei halványodni látszottak. Azon tűnődött, vajon komolyan vegye-e Sun atya tanácsát, hogy ne kóboroljon este egyedül a városban, mert igen veszélyes lehet, amikor egy hideg kéz a vállára nehezedett. Egy idegen szempár nézett vele farkasszemtel, mint aki el akarja bűvölni áldozatát.

– Ilyenkor nem a legbiztonságosabb az utcán kóborolni – jegyezte meg a sötét alak. – Jöjjön velem, kérem! – Hogy nyomatékosabbá tegye mondanivalóját, megragadta Paul karját, és magával rántotta.

– Mit akar tőlem? Hova akar vinni? – szólalt meg végre a pap. Hangja mindig berekedt, ha sokáig hallgatott.

– Egy nagy úr szeretne önnel beszélni. Többet ne kérdezzen! – mordult rá az ismeretlen alak. Paul vigyorgott egyet magában, mert arra gondolt, hogy most talán megint valami szolgálatot tehet a misszió javára. De miért éppen rá van szüksége minden ilyen úrnak?

Egy üres házba kényszerítették bemenni, ahol nagy megrökönyödésére át kellett öltöznie koreai ruhákba, sőt, hagyományos kalapot is kapott a fejére, hogy eltakarja a haját. Aztán kanyargós utcák következtek, annyira tudott csak tájékozódni, hogy mélyen a város szívében járhatnak. Végül egy tekintélyes épület előtt rövid tanácskozás zajlott a kapunál, majd beléptek az udvarra, ahol megbámulta őt néhány katona, de ő lesütötte a szemét, ahogyan a kísérő parancsolta.

•••

Mire Myeon Hwa hazaért, késő este volt, és apja dühös tekintettel várta az udvaron.

– Alig teszem ki a lábam a házból, máris engedetlenkedtek! Hol jártál már megint, te lány?

A lány kicsit meglepődött, hogy otthon apja fogadja, aki két napja úton volt. Hangulata eléggé borús volt, az imént törölte ki a könnyeket a szeméből, mert újabb határozott visszautasítást kapott a Yeo Rae kolostor elöljárójától, és semmi kedve nem volt a szidást végighallgatni.

– Bocsáss meg apám, unatkoztam, ezért elmentem felkeresni a nagybátyámat.

– Már mondtam, hogy ne menj ilyen hosszú utakra. Tudod, hogy veszélyes lehet. Mióta miniszterré neveztek ki, sok irigy ellenségem van, és én nem szeretném, ha valami bajod történne. Holnaptól kezdve nem léphetsz ki a házból az engedélyem nélkül! És ami az unatkozást illeti, holnaptól tanulni fogsz! Holnap elmész anyáddal a misszióhoz. Délután pedig felkeresed a hűgodat az udvarban... Remélem, elég szórakozást biztosítottam neked!

– Ó, apám! Hát ez nagyszerű! Köszönöm szépen! – kiáltotta a lány, és a szeme felragyogott. Szeretett volna apja nyakába ugrani, de visszafogta magát.

– És mit fog a lányunk a missziónál tanulni? – szólalt meg az eddigi háttérbe húzódtott, meglepett anya. – Csak nem akarsz keresztényt csinálni belőle? Ebbe soha nem egyezek bele!

– Ugyan, Han Na! Azt akarom, hogy nyelveket tanuljon, és ismerkedjen a nyugati kultúrával. De most már elég legyen, menjetek lefeküdni.

Min asszony még vissza akart venni azzal, hogy ugyan mire jó ez a sok tudás a lányának, ha otthon vénül meg, de lenyelte, ahogyan szokta. Myeon Hwa becsukta szobájának ajtaját, és kinyitotta azt, ami őt az álmok világába helyezte. Lehúzta cipőjét, és gondolatban letette vele a szerzetesi élet iránti vágyát is. Ki tudja, holnap talán valami új kezdődik számára.

•••

Isabelle nővér nem tudott lefeküdni. A portán ült, mert hetek óta ott szolgált, és a homokórát figyelte, mióta Paul elment. A sötétséget kémlelte álmos szemekkel, de akit várt, nem akart feltűnni. Csak a csatornából csepegő eső tévesztette meg néha. Az éjszaka éjfélén túl járt már. A ház már pihent, kit ébresszen fel? Nem sétálhat egész éjjel, hiszen reggel tengernyi dolog vár rá!

– Istenem, vajon hol lehet? – gondolta felsóhajtva.

Egy kis fuvallat kioltotta a gyertyáját, és váratlanul sötétbe merült. Ennek köszönhető, hogy az ablakon keresztül egy árnyat látott, aki az utat kémlelte, akárcsak ő. Amint az ablakhoz tapasztotta fejét, határozottan Sun atyát vélte látni, és megörvendett. Magára kapta a köpenyét, és gyorsan kilépett az ajtón. Ahogy kilépett, az árnyék, mintha vele együtt mozgott volna, eltűnt, mintha feloldódott volna a párás levegőben.

Később Isabelle bezárta a kaput, és a kápolnába ment. Az örökmécses világánál látta, hogy Sun atya a földön térdel, és sír. A lány nem mert odamenni, lábai elnehezültek, és ott ragadt az ajtóban. Minden szót tisztán értett.

– Istenem, bocsáss meg... remélem, nem ölték meg! Én nem akartam, te tudod, de nem tehettem másként! Kérlek, ne engedd, hogy ártsak ezeknek az embereknek... – hangja zokogásba fulladt.

Isabelle lelke belesápadt ezekbe a szavakba, és hirtelen kirohant, feltépte a kaput, és futni kezdett abba az irányba, amelyre a papot elindulni látta.

– *folytatjuk* –

Léonie és Attila

A függőcinegék hűtlensége

A víz fölött lógó fűzfaágakon számtalan elhagyott cinegefészek árválkodott. A tojások kihültek már bennük, a fiókák elpusztultak. A szülők elrepültek, hogy új fészket építsenek, új fiókáknak adjanak életet.

Így ment ez mindig a függőcinege-történelemben. A cinegék párba álltak, művészi szépségű fészkeket szőttek, és tojásokat raktak. Majd a pár mindkét tagja erős indítást érzett arra, hogy társára hagyja a fészekalj gondozását. Nem szóltak egymásnak semmit. Kirepültek, és nem jöttek többet vissza. Úgy tűnt, megéri annak, aki hűtlen. Közösén hozták létre utódaikat, majd az egyikük megszökött a szülői felelősség alól, s miközben közös fiókáikat a párja nevelte, ő új utódokat tudott létrehozni.

De volt egy bökkenő. Mivel nem tudták egymás hűtlen szándékát, sokszor megtörtént, hogy ugyanazon a napon döntöttek úgy, hogy elhagyják fészkeiket. Egymásról mit sem tudva új pár után repültek, s a fészek árván maradt, fiókáik elpusztultak.

Szívszorító látványt nyújtott a sok elpusztult fészek. A halálnak és elhagyottságnak ebben az árjában egy függőcinege tojó repült át a víz felett. Fészkéhez szállt, eledelt vitt kicsinyeinek. Ez volt az első fészekalja. Nagy örömmel és lelkesedéssel keresett párt magának, és a szép madárszerelemben szőtték fészkeiket egy fűzfaágra. Párjával együtt örvendtek, amikor lerakta tojásait. De most mélységes aggodalom szállta meg szívét. Két napja nem látta már párját. Hallott a függőcinegék hűtlen életéről, de azt gondolta, vele nem fog soha megtörténni az, hogy párja magára hagyja. Az ő fejében meg sem fordult, hogy elhagyja kicsinyeit. Miért is hagyná, mikor oly sok más madár együtt neveli párjával a fiókákat. De a két nap elteltével világossá vált számára, hogy ezentúl egyedül kell nevelnie utódait.

Cinegetársai gúnyolták, amiért hű volt. Ha otthagya volna előbb a párját, akkor új fészekaljat alapíthatott volna, növelhette volna utódai számát, miközben párja kínlódott volna közös fiókáikkal. Ehelyett hű volt, és pórul járt. Elgondolkodott társai gúnyolódásán. De rögtön eszébe jutott az is, hogy milyen természetességgel vallotta, utódait fel kell nevelnie. Mennyire lény

mélyéből jött ez a vágy. Lehet, hogy kevesebb utódot fog létrehozni, mint társai, de azok az utódok, akiknek életet adhat, gondoskodó szeretetben nőnek majd fel, és ő békében élhet, mert mindent megtett kicsinyeiért.

Nagy Lilla

Viccek

Feleség a férjének:

– Szívem, tudod mit szeretnék az ötvenedik születésnapomra? Egy nercet vagy egy rókát.

– Rendben van, nekem mindegy, de a ketrecet neked kell tisztítanod!

☺

– Hallom meghalt az anyósod. Hány éves volt?

– Hetvennyolc.

– Az elméje még ép volt?

– Az csak holnap fog kiderülni, ha felbontjuk a végrendeletét.

☺

A férj a könyvespolcon válogat, sorra szedi le a könyveket. Megkérdi a felesége:

– Mit csinálsz?

– A Kovácsék jönnek vendégségbe.

– És gondold, hogy ellopják a könyveket?

– Nem. Felismerik.

☺

A dohányzás ártalmairól készül egy tévéműsor, egy orvosszakértő is részt vesz. Több vendéget is meghívnak a stúdióba, megkérdezik az öreg Józsi bácsit is, mi a véleménye.

– Én már 12 éves korom óta dohányzom, aztán látja, mégis megértem a hetvenet! – mondja az öreg a riporternek.

– Jó, jó – szól közbe az orvos, – de ha nem dohányozna, talán már 90 is lehetne.

☺

Tűz volt a kórházban. Miután eloltották a tüzet, a tűzoltók főnöke jelenti a főorvosnak.

– A tüzet eloltottuk. Az alagsorban találtunk három áldozatot. Mesterséges légzést alkalmazva kettőt sikeresen visszahoztunk az életbe, a harmadik sajnos nem járt sikerrel.

A főorvos elájul, mikor magához tér, mondja a tűzoltónak:

– Tudja maga azt, hogy az alagsorban nincs semmi más, csak a hullaház?

☺

Egy ember csikorgó fékekkel megálló taxiból ugrik ki a badacsonyi kikötőben. A hajó kb. tíz méterre a parttól. Kofferét nagy ívben a hajóra dobja, szó nélkül a vízbe veti magát, majd pár karcsapás után csuromvizesen felkapaszkodik a fedélzetre.

– Sikerült! – lihegi elégedetten.

– Az biztos – szól az egyik matróz, – de nem tudott volna várni, amíg kikötünk?

☺

Két munkaruhába öltözött férfi egymás mögött magasba tartott

kézzel megy az úton. Odalép egy harmadik fickó:

– Uraim, maguk meg miért mennek ilyen furcsán?

– Húha, Józsi! A gerendát otthagytuk!

☺

Pistike elkésik az iskolából reggel. A barátja megkérdezi tőle:

– Te, miért késtél el ma reggel?

Erre Pistike:

– Egy focimeccsről álmodtam, de hosszabbítás volt, és tovább kellett aludnom...

☺

Az anyós felhívja orvos vejét.

– Fiam, kificamodott a bokám, most mit csináljak?

– Sántítson, mama! Sántítson!

3,14

„¹⁰De mivel csak *egy a szükséges*, ezt az egyet kötöm lelkedre, és Az iránt való szeretetből, akinek *szent* és tetszetős *áldozatul* ajánlottad fel magadat, nyomatékosan lelkedre kötöm, ¹¹hogy egy pillanatra se feledkezzél meg feltett szándékodról és második Ráchelként tartsd mindig szem előtt eredeti elhatározásodat:

amit vállaltál, amellel tartsz ki,

amit tenni szándékozol, tedd, *ne habozál*,

¹²hanem ellenkezőleg, gyors futással,

könnyű léptekkel

és port alig érintő lábakkal,

¹³biztosan, vidáman és feltartóztathatatlanul

haladj előre az üdvösség útján.”

(Assisi Szent Klára második levele Prágai Szent Ágneshez)

Szerkesztés: Ötvös Réka

Tördelés: Nagy Lilla

Korrektúra: Kántor Emese

E-mail címünk: kpoverello@yahoo.com